

Výjezdní seminář z obchodního práva
Obchodněprávní judikatura včera, dnes... a zítra?

25. – 27. dubna 2014

Způsob svolání valné hromady

Lukáš Hrdlička

3. ročník PF UK

1. Úvod a cíl práce

Způsob svolání valné hromady je relativně úzké téma, které je součástí širšího procesu v právu obchodních korporací vztahujícího se k vytvoření valné hromady jako *ad hoc* orgánu a následného přijetí platného usnesení vrcholným orgánem obchodní společnosti. Rozhodovací praxe soudů a velké množství jejich usnesení vztahujících se k otázce svolání valné hromady jen dosvědčuje, jak obtížné může být řádné svolání valné hromady v souladu s požadavky právních předpisů a společenskou smlouvou¹. Vzhledem k rozšířenosti právní formy akciové společnosti v různých právních řádech kontinentálního práva i anglo-amerického právního systému je pak logické, že otázku nediskriminujícího a bezvadného svolání valné hromady a informování akcionářů, které je s tímto spojeno, řeší i zahraniční právní školy². Otázka svolání valné hromady je ze zahraničního pohledu zajímavá zejména s ohledem na akciové společnosti, jejichž akcie jsou přijaty do obchodování na regulovaném trhu, což se projevuje i v právu Evropské unie a jeho harmonizačních nástrojích (směrnících).

Z hlediska českého právního řádu je způsob svolání valné hromady možno rozdělit na obecnou právní úpravu (obsaženou v právních předpisech upravujících právo obchodních korporací) a zvláštní právní úpravu vztahující se právě na emitenty s akciemi přijatými na regulovaném trhu. Důvodem tohoto je snaha o zvláštní ochranu vlastníků akcií těchto emitentů (účastnických cenných papírů).

V práci se věnuji především problematice způsobu svolání valné hromady akciové společnosti podle obecné úpravy, jelikož úprava specifická by zasloužila větší prostor než je možný rozsah práce. Cílem práce je zaměřit se na využití některých závěrů judikatury Nejvyššího soudu ČR vztahující se k tématu a jejich aplikaci na právní předpisy účinné od 1. ledna 2014.

Zvolil jsem systematiku teoretického přístupu k pojmu svolání valné hromady, úpravu na úrovni práva Evropské unie (použitelná z hlediska argumentace *de lege ferenda*), dále

¹ Ve smyslu § 3 odst. 3 zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech.

² ZETSCHÉ, Dirk. SHAREHOLDER PASSIVITY, CROSS-BORDER VOTING AND THE SHAREHOLDER RIGHTS DIRECTIVE. In: Journal of Corporate Law Studies. Hart Publishing, 2008, s. 289-336. Volume 8, number 2. Dostupné z: <http://www.ingentaconnect.com/>

zmiňuji úpravu podle zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“ nebo „obchodní zákoník“)³ a její změnu po rekodifikaci.

Pro rozbor judikátů užívám tzv. metodu IRAC, jelikož se mi pro analýzu judikatury jeví vhodná.

³ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 8. 4. 2014].

2. Způsob svolání valné hromady před rekodifikací a po ní

2.1. Teoretické přístupy ke svolání valné hromady

Způsoby svolávání valné hromady se s ohledem na formu komunikace mezi obchodní společnostmi a jejichmi společníky dělí na tzv.

1. pull model a
2. push model⁴.

Pull model je charakteristický pro velké akciové společnosti, typicky kótované na organizovaných burzovních trzích, které neznají své akcionáře. Prostředkem svolávání valné hromady v pull modelu je informování akcionářů formou uveřejnění pozvánky na valnou hromadu na internetových stránkách akciové společnosti nebo informování prostřednictvím celostátních deníků. Pull model je spojen s nutností společníka vyvinout aktivitu (např. navštívit internetové stránky, zjistit obsah celostátního deníku). Tento požadavek na aktivní jednání společníka se však často negativně projevuje ve zvýšené apatii společníků ke konání valné hromady.

Push model je naopak spjat se snahou společnosti cíleně oslovit společníka a nižší tendencí k nezájmu ze strany společníka. Příkladem tohoto modelu je zaslání pozvánky na adresu sídla nebo bydliště společníka. Kvůli tomu je nutné, aby obchodní společnost své společníky znala, a proto je tento model vhodnější pro společnosti s ručením omezeným s nižším počtem společníků a akciové společnosti, jejichž akcie nejsou kótovány na regulovaném trhu nebo nemají formu cenného papíru na doručitele.

2.2. Svolání valné hromady podle práva Evropské unie

V rámci harmonizačního procesu v Evropské unii se ve snaze vytvořit jednotný trh finančních služeb, který by měl obdobná pravidla ve všech členských státech Evropské unie, byly přijaty dvě směrnice, které dopadají na úpravu svolávání valné hromady. Vztahují se však pouze na emitenty, jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu. Jednotlivé požadavky na informování akcionářů obsažené ve směrnicích jsou relevantní v rámci úvahy *de lege ferenda* týkající se svolávání valné hromady podle obecné úpravy obsažené v

⁴ ZETSCHKE, Dirk. SHAREHOLDER PASSIVITY, CROSS-BORDER VOTING AND THE SHAREHOLDER RIGHTS DIRECTIVE. In: Journal of Corporate Law Studies. Hart Publishing, 2008, s. 289-336. Volume 8, number 2. Dostupné z: <http://www.ingentaconnect.com/>

obchodním zákoníku nebo zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „ZOK” nebo „zákon o obchodních korporacích”)⁵, jelikož jejich záměrem je posílit ochranu a informovanost akcionáře.

Těmito směrnici jsou

1. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES ze dne 15. prosince 2004 o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu (dále jen „transparenční směrnice”)⁶ a
2. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi (dále jen „směrnice”)⁷.

Transparenční směrnice obsahuje ustanovení zajímavá pro obecnou úpravu svolání valné hromady především v tom směru, že uvádí informace, které by měl emitent předávat akcionářům. Určení způsobu předání těchto informací je pak ponecháno členským státům, avšak důležitý je požadavek zmíněný v čl. 17 odst. 1 transparenční směrnice znějící *„[e]mitent akcií přijatých k obchodování na regulovaném trhu zajistí rovné zacházení se všemi držiteli akcií, kteří jsou ve stejném postavení.”*

Směrnice v čl. 4 uvádí požadavek na rovné zacházení s akcionáři, *„[...] kteří mají stejné postavení, pokud jde o účast a hlasování na valné hromadě”* a v dalších ustanoveních uvádí informace poskytované před konáním valné hromady a právo zařazovat body na pořad jednání valné hromady a předkládat návrhy usnesení.

Z práva Evropské unie tedy vyplývá jasný požadavek na rovné a férové zacházení s akcionáři a jejich dostatečné informování o obchodní společnosti.

⁵ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12. 4. 2014].

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES ze dne 15. prosince 2004 o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>

2.3. Proces svolání valné hromady podle obchodního zákoníku

Podstatou způsobu svolání valné hromady podle obchodního zákoníku je forma, kterou dává svolavatel najevo společníkům kapitálové společnosti informace o konání valné hromady a záležitostech (bodech programu) na ní projednávaných. Provedení svolání valné hromady v souladu se zákonem a stanovami je podle obchodního zákoníku úzce spjata s následnou platností usnesení valné hromady, protože by valná hromada nebyla řádně konstituována. Ne každé porušení zákona nebo stanov při svolání valné hromady bude důvodem pro neplatnost usnesení valné hromady takto svolané, ale bude jím především takové nedodržení postupu pro uveřejnění pozvánky na valnou hromadu nebo oznámení o jejím konání, které zhorší informovanost akcionáře.^{8,9}

Do konce účinnosti obchodního zákoníku stanovil § 184a odst. 2 ObchZ povinnost představenstva uveřejnit pozvánku na valnou hromadu nebo oznámení o jejím svolání (obchodní zákoník tyto pojmy odlišuje) způsobem stanoveným zákonem a stanovami. Dále rozlišil dva způsoby svolání valné hromady v závislosti na formě akcií, které akciová společnost vydala.

V případě akcií na jméno byla akciová společnost povinna svolat valnou hromadu tak, že představenstvo uveřejnilo pozvánku tím, že ji odeslalo všem akcionářům na adresu sídla nebo bydliště, a to nejméně 30 dní před konáním valné hromady. Seznam akcionářů, který akciová společnost povinně vedla podle § 156 odst. 2 ObchZ, obsahoval údaje nutné pro zaslání pozvánky na valnou hromadu. Stanovy mohly v případě emise zaknihovaných akcií určit, že seznam akcionářů je nahrazen evidencí zaknihovaných cenných papírů vedených podle § 91 a násl. zák. č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu¹⁰.

U společností s akciemi na majitele uveřejňuje představenstvo ve lhůtě 30 dnů oznámení o konání valné hromady v Obchodním věstníku a jiným vhodným způsobem určeným stanovami. Tato úprava byla nutná z toho důvodu, že ne vždy bylo zřejmé, kdo je majitelem

⁸ ČECH, Petr, Ivan DĚDIČ, Radim KŘÍŽ a Ivana ŠTENGLOVÁ. *Akciové společnosti*. 7. přeprac. vyd., 2012. V Praze: C. H. Beck, xxv, 672 s. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 978-80-7400-404-9.

⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 5. 2006 sp. zn. 29 Odo 1168/2005. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

¹⁰ Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 10. 4. 2014].

akcie (zejm. u zaknihovaných cenných papírů na majitele). Pokud chtěl majitel akcie na majitele získat právo na zaslání pozvánky, musel tak učinit tím způsobem, že zastavil aspoň jednu svou akcii ve prospěch společnosti k zajištění úhrady nákladů na individuální způsob oznamování. Dříve byl v obchodním zákoníku obsažen požadavek na publikaci v aspoň jednom celostátním deníku (periodickém tisku podle zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku¹¹), který byl dále rozpracován judikaturou. Usnesení Vrchního soudu v Praze¹² dokonce umožnilo, aby se jednalo o elektronický deník publikovaný na internetových stránkách, a to s odůvodněním, že síť Internet je všeobecně přístupná a pokud by akcionář neměl připojení k internetu, tak stále existuje oznámení v Obchodním věstníku.

Ustanovení § 184a ObchZ příliš neodpovídalo moderním komunikačním možnostem a dělení podle formy akcií se také nejevilo jako vhodné, neboť toto ustanovení nereflektuje individualitu akciových společností (např. pokud znají všechny své akcionáře, i když emitovaly akcie na majitele, malé „rodinné“ akciové společnosti musí podstoupit formální proces svolání valné hromady, nebo zřeknutí se práva na předčasné svolání ad.). Požadavek zaslání pozvánky poskytovatelem poštovních služeb se oproti dnes užívanější mobilní a elektronické komunikaci zdá být anachronickým.

2.4. Svolavatel podle obchodního zákoníku

Svolavatelem valné hromady může být podle obchodního zákoníku několik subjektů:

1. představenstvo, které je hlavním svolavatelem jako kolegiální orgán, ale za určitých okolností může svolat valnou hromadu i její člen samostatně v souladu s dikcí § 184a odst. 1 ObchZ,
2. dozorčí rada, pro kterou platí podobné podmínky jako pro představenstvo, ale může svolat valnou hromadu jen v případě, že to vyžadují zájmy společnosti podle § 199 odst. 1 ObchZ¹³ a

¹¹ Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 10. 4. 2014].

¹² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. února 2008 sp. zn. 7 Cmo 503/2007. In: BEDNÁŘ, Jan a Robert NEŠPŮREK. 55251. SVOLÁNÍ VALNÉ HROMADY PROSTŘEDNICTVÍM INTERNETU. In: *Epravo.cz* [online]. 2008 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/svolani-valne-hromady-prostrednictvim-internetu-55251.html>

¹³ K tomu např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. února 2009 sp. zn. 29 Cdo 4223/2007. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

3. kvalifikovaný akcionář za podmínek stanovených v § 181 ObchZ.

Povinností představenstva jako svolavatele bylo podle § 184a odst. 2 uveřejnit pozvánku na valnou hromadu nebo oznámení o jejím svolání způsobem určeným zákonem a stanovami.

2.5. Způsob svolání valné hromady po rekodifikaci

Přístup ke svolání valné hromady se po rekodifikaci modernizuje. Zásadním ustanovením je v tomto směru § 406 ZOK. Z tohoto ustanovení je zřejmá snaha o zefektivnění zákonodárce ve vztahu k pull i push modelu tím, že svolavatel pozvánku zveřejní nejméně 30 dnů před konáním valné hromady na internetových stránkách společnosti¹⁴ (jde o kogentní ustanovení) a současně zašle pozvánku vlastníkům akcií na jméno nebo uvedených v seznamu akcionářů nebo obdobné evidenci podle § 406 odst. 1 ZOK (push model). Zákon o obchodních korporacích nerozlišuje mezi pozvánkou a oznámením o konání a uvádí pouze pozvánku na rozdíl od předchozí úpravy. Podle § 406 odst. 2 ZOK se pozvánka považuje uveřejněním za doručenou akcionářům vlastnicím akcie na majitele. Stanovy však mohou určit i jiné požadavky na svolání valné hromady (např. stále existuje možnost požadavku uveřejnění pozvánky v celostátním tisku ve stanovách). Zasílání pozvánky je však fakultativní a stanovy ho mohou nahradit jiným způsobem, ale nesmí tak být akcionář omezen v účasti na valné hromadě.

Základním svolavatelem zůstává stále představenstvo¹⁵ (v monistickém systému to bude statutární ředitel). Dozorčí rada (správní rada) nebo její člen mohou svolat valnou hromadu při splnění podmínek uvedených v § 404 ZOK. Kvalifikovaný akcionář pak podle § 365 a násl. ZOK.

Způsob svolání valné hromady uvedený v zákoně o obchodních korporacích se zdá vhodný a zcela jistě vítaný. Dává větší důraz na moderní způsob komunikace (internet), umožňuje akcionářům zasílat pozvánky formou e-mailu nebo sms. Je zřejmé, že i tyto prostředky komunikace nejsou bez vad a judikatura zřejmě bude řešit situace, kdy např. dojde k výpadku sítě po určitou dobu a zda se i tak bude jednat o uveřejnění pozvánky v souladu s § 406 odst. 2 ZOK, nebo nikoli. Při tvorbě stanov je však třeba být obezřetný a zvolit takový způsob komunikace, kterým bude možno flexibilně informovat akcionáře i o jiných

¹⁴ K tomu § 7 odst. 2 ZOK.

¹⁵ Ustanovení § 402 ZOK.

záležitostech spojených s vlastnictvím akcií. Opuštění koncepce pull modelu zveřejňováním pozvánky v Obchodním věstníku lze také vítat, protože pro většinu akcionářů se jedná o zdroj, který je obtížné sledovat a je náročné vyhodnocovat všechny informace v něm obsažené.

3. Rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 1381/2006¹⁶, resp. sp. zn. 29 Cdo 2902/2011¹⁷ ve věci SVA, a. s.

3.1. Shrnutí případu

3.1.1. Skutkový stav

Žalobce navrhl neplatnost usnesení valné hromady společnosti SVA, a. s. ze dne 20. června 2003, protože podle stanov měla společnost svolat valnou hromadu uveřejněním pozvánky v celostátním deníku Super, který však ke dni 17. 7. 2002 zanikl. Pozvánka na valnou hromadu byla místo toho zveřejněna v denících Lidové noviny a Blesk. Valné hromady se zúčastnili akcionáři (akcie byly zaknihované a na majitele), kteří měli dohromady 81,39 % všech akcií, avšak z celkového počtu 1 200 akcionářů jich bylo pouze 5.

3.1.2. Řešená právní otázka

Je způsob svolání valné hromady uveřejněním pozvánky v jiných celostátních denících než těch, které byly uvedeny ve stanovách a zanikly (stanovy nepočítaly s touto možností a nebylo možné stihnout svolat dřívější valnou hromadu, která by rozhodla o změně stanov), porušením akcionářových práv? Pokud ano, tak jedná se o nepodstatné porušení podle § 131 odst. 3 písm. a) ObchZ?

3.1.3. Relevantní právní úprava pro řešení právní otázky

Spor byl veden podle ObchZ ve znění podle zák. č. 88/2003 Sb. a předcházejících. Z něj jsou relevantní ustanovení jsou:

1. § 131 odst. 3 písm. a) ObchZ a

¹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. srpna 2008 sp. zn. 29 Odo 1381/2006. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. listopadu 2012 sp. zn. 29 Cdo 2902/2011. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

2. § 184 odst. 4 ObchZ.

3.1.4. Analýza případu a odůvodnění soudu

Podle § 184 odst. 4 ObchZ bylo představenstvo povinno uveřejnit pozvánku na valnou hromadu nebo oznámení o jejím svolání způsobem určeným zákonem a stanovami. Podmínkou pro akcie na majitele je uveřejnit v souladu se stanovami, nejméně však v jednom celostátně distribuovaném deníku určeném ve stanovách. Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí¹⁸ dovedl, že jednou ze zásad, na kterých spočívá obchodní zákoník, je ochrana akcionářů před svévolným chováním představenstva a z ní plynoucí povinnost učinit vše rozumně požadovatelné, aby se akcionáři dozvěděli o konání valné hromady. Judikatura dále dovedla¹⁹, že pokud nebyl určen deník ve stanovách pro uveřejnění usnesení, tak první následující valná hromada nemohla rozhodovat o jiných záležitostech, než právě o změně stanov, která by tento deník určila, protože jiný postup by byl obcházením zákonné úpravy svolání valné hromady. Pokud by však toto oznámení bylo publikováno ve všech celostátních denících, pak může valná hromada rozhodovat i o jiných záležitostech.

Požadavek na řádný způsob svolání je totiž v souladu s právem akcionáře podílet se na řízení akciové společnosti prostřednictvím valné hromady. Pro případy zaknihovaných akcií na majitele je podle odůvodnění možné tento požadavek splnit i tím, že se v dostatečném předstihu rozešle všem akcionářům pozvánka na jejich adresu.

Tato dvě alternativní řešení podle soudu přicházejí v úvahu, aby byl způsob svolání valné hromady představenstvem bez vad a mohlo se rozhodovat i o jiných bodech programu než jen o změně stanov. Jelikož k tomuto nedošlo a nebyly ani žádné jiné důvody hodné zvláštního zřetele ospravedlňující tento způsob svolání, nejedná se o nepodstatné porušení podle § 131 odst. 3 písm. a) ObchZ. Nelze totiž předpokládat, že se ostatní akcionáři nezúčastnili valné hromady pouze z důvodu apatie a nikoli proto, že se o konání valné hromady nedozvěděli. Aplikace výše uvedeného ustanovení tak není možná.

3.2. Aplikovatelnost rozhodnutí podle nové úpravy

¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. září 2006 sp. zn. 29 Odo 634/2005. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. července 2006 ve sp. zn. 29 Odo 1659/2005. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Právní úprava již neobsahuje požadavek uveřejnění pozvánky v celostátním deníku, ale je možné, aby toto ustanovení ve stanovách společnosti měly. Z toho důvodu je tento dílčí závěr aplikovatelný a je třeba s ním počítat při svolání valné hromady, pokud by tisk uvedený ve stanovách již zanikl (je tedy možno využít způsobů uvedených v odůvodnění). Vhodné by to mohlo být např. pro samotného vydavatele periodického tisku.

Relevantnějším argumentem se ovšem zdá závěr, že je nutné splnit primárně účel, kterým je nediskriminující informování akcionářů o konání valné hromady. S ohledem na to, že Nejvyšší soud ČR připustil, že je možné svolat valnou hromadu i způsobem, který je v rozporu s požadavky stanov, pokud je dodržen účel ochrany práv akcionáře (a není obcházen zákon), pak lze *pro futuro* předpokládat, že je možné odchýlit se od takového ustanovení stanov, které stanoví způsob zveřejnění pozvánky nad rámec zákonné úpravy (zveřejnění na internetových stránkách je kogentní, jak je uvedeno výše). Požadavek neomezování je obsažen i v textu ustanovení § 406 odst. 1 ZOK.

4. Rozhodnutí sp. zn. 29 Odo 816/2006²⁰ ve věci A. C., s. r. o. s rozhodnutím sp. zn. 29 Cdo 3779/2011²¹ ve věci GEOPOL, a. s.

4.1. Shrnutí případu

4.1.1. Skutkový stav

Odvolaný jednatel Ing. M. K. společnosti A. C., s. r. o. (dále jen „společnost“) podal návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o jeho odvolání z funkce a jmenování nového jednatele společnosti Ing. I. K. ze dne 9. prosince 2002. Valné hromady se zúčastnili všichni tři společníci společnosti, ačkoli se jednalo pouze o neformální setkání společníků, kteří chtěli projednat hospodářský výsledek, rozdělení zisku a jiné záležitosti týkající se řízení společnosti. Zároveň zápis z valné hromady byl vyhotoven společníky Ing. I. K. a J. O. až dodatečně dne 10. prosince 2012 bez účasti svolatele.

²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. prosince 2007 sp. zn. 29 Odo 816/2006. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. listopadu 2012 sp. zn. 29 Cdo 3779/2011. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Pro odvolání hlasoval Ing. I. K. s 30 % hlasovacích práv a J. O. s 30 % hlasovacích práv. Ing. M. K. se 40 % hlasovacích práv se zdržel hlasování. Stejně proběhlo i hlasování o zvolení jednatelem Ing. I. K. Pro platnost byla vyžadována nadpoloviční většina hlasů.

4.1.2. Řešená právní otázka

Je nesvolání valné hromady způsobem určeným stanovami a zákonem důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, pokud se jí zúčastnili všichni společníci nebo s ním *ex post* souhlasili ti, kteří se valné hromady nezúčastnili?

4.1.3. Relevantní právní úprava pro řešení právní otázky

Spor byl veden podle ObchZ ve znění podle zák. č. 308/2002 Sb. a předcházejících (ke dni 9. prosince 2002). Z něj jsou relevantní ustanovení jsou:

1. § 129 odst. 1 ObchZ a
2. § 131 odst. 3 písm. d) ObchZ (obdobné znění jako § 131 odst. 3 písm. c) ObchZ do 31. 12. 2013).

4.1.4. Analýza případů a odůvodnění soudu

4.1.4.1. 29 Odo 816/2006

Jednou z hlavních námitek dovolatele bylo, že valná hromada vůbec svolána nebyla, avšak Nejvyšší soud ČR se ztotožnil s argumentací odvolacího soudu v tom, že se v tomto případě aplikuje § 131 odst. 3 písm. d) ObchZ, protože se valné hromady zúčastnili všichni společníci. Proto bylo podle § 129 odst. 1 ObchZ možné projednat i záležitosti, které nebyly uvedeny na (neexistující) pozvánce na valnou hromadu.

Podle Nejvyššího soudu ČR také nezáleží na tom, že o záležitostech nebylo formálně hlasováno, ale postačí, že se společníci dohodli na řešení jednotlivých bodů programu.

Není tedy důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

4.1.4.2. 29 Cdo 3779/2011

Zvláštností tohoto případu je, že se jedná o a. s. se šesti akcionáři. V tomto případě došlo ke svolání valné hromady představenstvem po zániku funkce všech členů představenstva.

Podle Nejvyššího soudu ČR se jedná o analogickou situaci jako ve výše popsaném případě, a proto se aplikuje opět § 131 odst. 3 písm. d) ObchZ.

4.2. Aplikovatelnost rozhodnutí podle nové úpravy

V zákoně o obchodních korporacích došlo ke změně týkající se valné hromady, která nebyla řádně schválena, ale na jejím průběhu se podíleli všichni akcionáři. V ustanovení § 411 odst. 2 ZOK se připouští, aby se valná hromada konala i bez splnění požadavků zákona na svolání valné hromady, ale jen v takovém případě, kdy s tím souhlasí všichni akcionáři a určí-li tak stanovy. Lze předpokládat, že souhlas je možno učinit i konkludentně a soud by výše zmíněné případy posoudil s ohledem na obsah stanov a míru v jaké museli být akcionáři srozuměni s tím, že se účastní valné hromady, která však nebyla řádně svolána v souladu se zákonem a stanovami.

Zároveň se domnívám, že s ohledem na požadavky judikatury by i tak bylo vhodné dodržet i to, aby konáním této valné hromady nedošlo k poškození práv akcionáře dosahující určité míry intenzity. Na druhou stranu s ohledem na znění zákon a souhlas všech akcionářů se lze domnívat, že v budoucnu se může objevit závěr, že pokud s tím akcionář souhlasil, tak se zároveň nemůže domáhat práv vyplývajících mu ze zákona k dostatečné informovanosti o svolání valné hromady.

Pro účely praxe je tedy pro akciové společnosti (zejm. ty menší s několika akcionáři) výhodné, aby měly ve stanovách obsaženo ustanovení vztahující se k § 411 odst. 2 ZOK a tím předešli případným sporům kvůli nesvolání valné hromady v souladu se zákonem.

5. Závěr

V práci jsem popsal důležitá ustanovení vztahující se ke způsobu svolávání valné hromady, některá doplnil o komentář a srovnal úpravu před rekodifikací a po ní. Rekodifikace s sebou přináší požadavek na modernější způsob komunikace s akcionáři a užívá k tomu prvků pull i push modelu. Z analýzy soudních rozhodnutí jsem dospěl k závěru, že některé výkladové závěry vztahující se k ochraně akcionáře při svolání valné hromady se i nadále uplatní, a to především požadavek na odlišný způsob svolání valné hromady než je uveden ve stanovách, který umožní akcionáři dozvědět se o konání valné hromady aspoň ve srovnatelné míře s tím, který ve stanovách uveden je.

Vzhledem ke změně dikce zákona je nutné, aby možnost (ne)svolání valné hromady v rozporu s požadavky zákona byla uvedena ve stanovách a podmínkou je souhlas všech akcionářů. Toto opatření může posloužit větší flexibilitě při rozhodování o klíčových záležitostech obchodní společnosti, aniž by bylo nutné snažit se dodržet proceduru požadovanou zákonem.

6. Prameny

Odborná literatura:

ČECH, Petr, Ivan DĚDIČ, Radim KŘÍŽ a Ivana ŠTENGLOVÁ. *Akciové společnosti*. 7. přeprac. vyd., 2012. V Praze: C. H. Beck, xxv, 672 s. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 978-80-7400-404-9.

ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo* 3. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 360 s. ISBN 80-735-7164-1.

FILIP, Václav. Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekodifikaci. *Právní forum*. 2012, č. 11.

PELIKÁNOVÁ, Irena a Stanislava ČERNÁ. *Obchodní právo* 2. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 545 s. ISBN 80-735-7149-8.

ŠTENGLOVÁ, I., B. HAVEL et al. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xiv, 994 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4004-803.

ZETSCHE, Dirk. SHAREHOLDER PASSIVITY, CROSS-BORDER VOTING AND THE SHAREHOLDER RIGHTS DIRECTIVE. In: *Journal of Corporate Law Studies*. Hart Publishing, 2008, s. 289-336. Volume 8, number 2. Dostupné z: <http://www.ingentaconnect.com/>

Normativní právní akty:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES ze dne 15. prosince 2004 o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 12. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 10. 4. 2014].

Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 10. 4. 2014].

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 8. 4. 2014].

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 8. 4. 2014].

Judikatura:

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 5. 2006 sp. zn. 29 Odo 1168/2005. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. února 2009 sp. zn. 29 Cdo 4223/2007. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. července 2006 ve sp. zn. 29 Odo 1659/2005. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. září 2006 sp. zn. 29 Odo 634/2005. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. prosince 2007 sp. zn. 29 Odo 816/2006. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. února 2008 sp. zn. 7 Cmo 503/2007. In: BEDNÁŘ, Jan a Robert NEŠPŮREK. 55251. SVOLÁNÍ VALNÉ HROMADY PROSTŘEDNICTVÍM INTERNETU. In: *Epravo.cz* [online]. 2008 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/svolani-valne-hromady-prostrednictvim-internetu-55251.html>

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. srpna 2008 sp. zn. 29 Odo 1381/2006. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. listopadu 2012 sp. zn. 29 Cdo 2902/2011. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. listopadu 2012 sp. zn. 29 Cdo 3779/2011. In: Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu [cit. 10. 4. 2014]. Dostupné z: www.nsoud.cz

Internetové zdroje:

ČECH, Petr a Ludovit PAVELA. Právní povaha úkonů spojených s valnou hromadou. *Právní rádce* [online]. 2006, č. 10 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-20014320-pravni-povaha-ukonu-spojenych-s-valnou-hromadou>